

HYVÄÄ yrittäjyydestä ja yhteistyöstä 2013–2015

HYVÄ ja sen toteutus

HYVÄ on työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) strateginen ohjelma hoito- ja hoivapalvelualan työ- ja elinkeinopoliittiseksi kehittämiseksi. Ohjelman tavoitteena on edistää sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisen edellytyksiä ja toimialan kehittymistä kasvavaksi ja kansainvälistyväksi alaksi. Ohjelmaa toteutetaan TEM:n hallinnonalan työ- ja elinkeinopoliittisin toimenpitein laajassa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

HYVÄ-ohjelman painopisteet ovat

- palvelumarkkinoiden toimivuuden kehittäminen
- osaavan työvoiman saannin turvaaminen
- yritysten yhteistyö ja kasvu
- yritysten kansainvälistyminen ja palvelujen viennin edistäminen

HYVÄ-ohjelma toteuttaa pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman tavoitteita. Ohjelmaa toteutetaan elinkeinoministeri Jan Vapaavuoren johdolla maaliskuun 2015 loppuun saakka. Ohjelma jatkaa TEM:n vuonna 2009 asettaman hyvinvointihankkeen työtä päivitetyn tavoittein ja toimenpitein.

Hoito- ja hoiva-alan yritykset kasvuun

Sosiaali- ja terveydenhuollossa tuotettujen palvelujen arvo on noin 22 miljardia euroa. Tästä yritysten ja järjestöjen palvelutuotoksen osuus on noin 30 prosenttia. Sosiaalipalveluja tuottavia yrityksiä oli Suomessa vuonna 2011 noin 3 300 ja terveystalvolyrityksiä lähes 15 000.

Hoito- ja hoivapalvelumarkkinoiden yksi keskeinen haaste on kasvuhaluisten pk-yritysten vähäisyys.

HYVÄ-ohjelman tavoitteena on sosiaali- ja terveystalvolyritystoiminnan ja sen kasvun edellytysten kehittäminen. HYVÄ-ohjelman tavoitteena on, että

- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan
- kilpailu toimii ja eri hoito- ja hoivapalvelujen tuottajilla on tasapuoliset mahdollisuudet päästä markkinoille
- julkiset ja yksityiset palvelujen tuottajat ovat säännösten ja valvonnan suhteen keskenään tasavertaisessa asemassa
- julkisen ja yksityisen sektorin vuoropuhelu kehittyy ja yhteistyö vahvistuu
- palvelujen tarvitsijalla on mahdollisuus saada tietoa eri tuottajien palveluista, vertailla niiden laatua ja hintaa keskenään sekä vaikuttaa palvelujen kehittämiseen.

Tähän mennessä HYVÄ on

- kouluttanut 90 yritysneuvojaa erikoistumaan sosiaali- ja terveystalvolyritystoiminnan erityiskysymyksiin
- parantanut palvelujen löydettävyyttä tuottamalla alan yrittäjille tarkoitettua oppaan julkisista yrityspalveluista
- koonnutt valtakunnallisen kehittäjäverkoston edistämään toimialaa ELY-keskusalueilla
- järjestänyt yhteistyössä alueiden toimijoiden kanssa kymmeniä alueellisia tilaisuuksia alan yrittäjyyden tunnettuuden lisäämiseksi sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön lisäämiseksi
- käynnistänyt valtakunnallisen vanhuspalvelujen sähköisen hakupalvelun kehittämisen yhteistyössä Terveystalvolyrityden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa (HoivaSuomi)
- tuottanut toimialaraportit terveystalvolyritystoiminnasta sekä alan työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehittymisestä.

Toimenpiteet 2013–2015

HYVÄ-ohjelman yritys- ja yrityskehittäjäverkoston avulla etsitään kasvuhaluista yritys- ja järjestöyrityksiä ja järjestetään kasvuyrittäjyyteen keskittyvä alueellinen seminaarisarja. Yrityksille tarjotaan näissä tilaisuuksissa valmennusmahdollisuuksia kasvuun ja järjestetään kohtaamisia rahoittajien kanssa.

Yritysyhteistyössä kartoitetaan alan kasvuyrittäjyyden mahdolliset esteet ja haasteet, kootaan kasvuyrittäjyyden teesit ja luodaan kasvumalli yritysten kasvun tueksi, jotta yritykset pystyisivät paremmin hyödyntämään myös kansainvälistymiseen tähtäävää kasvuväylämallia.

Yhteistyössä HYVÄ:n valtakunnallisen kehittäjäverkoston kanssa toteutetaan myös muita toimialan yritys- ja yrityskehittäjäyhteistyöhön, verkottumiseen ja kehittämiseen liittyviä teemaseminaareja.

Osaavaa työvoimaa vetovoimaiselle alalle

Sosiaali- ja terveyspalvelualan työvoimaosuus on 16 prosenttia. Työvoimasta noin puolet jää seuraavan kymmenen vuoden aikana eläkkeelle.

Koulutuksen suuntaamisessa Suomi varautuu väestön ikääntymiseen ja nuorisokäluokien pienenemiseen. Sosiaali- ja terveysalalla koulutustarjontaa ei voida lisätä alan työvoimatarpeen kasvua vastavasti.

Eri koulutusasteilla sosiaali- ja terveysalan aloituspaikkamäärät onkin mitoitettu siten, että alan tuotavuus kasvaa vuosittain puolella prosentilla, ihmisten palvelutarpeet ajoittuvat nykyistä myöhemmäksi ja palvelut uudistuvat. Palvelujen uudistamisen tavoitteena on purkaa raskasta laitoshoidtoa sekä tukea ihmisten pärjäämistä ja toimintakykyä kodeissaan.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa nyt toimivan henkilöstön halu toimia alalla on osaavan työvoiman turvaamisen tärkein keino. Siihen ei ole varaa, että alan henkilöstöä siirtyy suurin joukoin muille toimialoille. Työelämän laatuun on panostettava.

Tähän mennessä HYVÄ on

- selvittänyt sosiaali- ja terveyspalvelualan henkilöstön työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehityksen vuoteen 2025 saakka ja luonut myös muilla toimialoilla sovellettavan mallin työvoimatarpeiden ja -tarjonnan ennakointiin
- käynnistänyt vuonna 2011 yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa seitsemällä ELY -keskusalueella lähihoitajatutkinnon osiin perustuvan työvoimapolitiittisen koulutuksen alan avustaviin tehtäviin
- käynnistänyt laajaan yhteistyöhön perustuvan selvityksen sairaanhoitajien kansainväliseen rekrytointiin liittyvien kehittämistarpeiden kartoittamiseksi ja eettisesti kestäväen rekrytointin mallin kehittämiseksi.

HYVÄt toimenpiteet 2013–2015

Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö laativat ehdotukset lyhyen ja pitkän tähtäyksen keinoiksi, joilla varmistetaan osaavan työvoiman saanti hoito- ja hoivapalveluihin. Niihin sisällytetään myös ehdotukset EU/ETA-alueelta ja sen ulkopuolelta rekrytoitavan sosiaali- ja terveyspalvelualan henkilöstön osaamisen täydentämistä, kielen oppimista ja kotoutumista koskeviksi kehittämistratkaisuiksi.

Lähihoitajatutkinnon osiin perustuvaa koulutusta alan avustaviin tehtäviin jatketaan koko maassa. Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan koulutuksen alkuvaiheen kokemusten arviointitulokset. Koulutuksia kohdennetaan erityisesti maassa jo asuville maahanmuuttajaryhmille, ja niissä kehitetään ratkaisuja erityisesti kielikoulutuksen tehostamiseen.

FinlandCare – osaamista Suomesta

Kansainvälisissä vertailuissa Suomi on vuodesta toiseen luokiteltu maailman kilpailukykyisimpien maiden joukkoon. Yhteiskuntamme on turvallinen, hallinto toimii, väestö on hyvin koulutettua ja voi hyvin.

Elinkeinorakenteemme on muutoksessa, ja perinteisten vientiteollisuuden alojen merkitys on heikentynyt. Palvelujen merkitys kasvaa kansallisesti ja kansainvälisesti. Hyvinvointipalvelujen viennissä on suuria mahdollisuuksia.

Terveyspalvelujen kansainvälinen markkina kasvaa voimakkaasti. Osa tätä kehitystä on kasvava terveysmatkailu eli potilaiden hakeutuminen hoitoon sinne, missä parhaita mahdollista hoitoa odotetaan saatavan. Euroopan Unionissa tämä rajat ylittävä hoitoon hakeutuminen tulee mahdolliseksi vuoden 2014 alusta lukien.

Tähän mennessä HYVÄ on

- selvittänyt hoito- ja hoivapalvelujen kansainvälistymisen ja viennin edellytykset sekä käynnistänyt FinlandCare -ohjelman, joka kokoaa alan yritykset kansalliseen yhteistyöverkostoon palvelujen ja tuotteiden kansainvälistymisen ja viennin edistämiseksi.
- käynnistänyt FinlandCaren ensimmäisenä toimenpiteenä Venäjään keskittyvän terveysmatkailuhankkeen, jonka käytännön toimenpiteistä vastaa Finpro yli 20 terveysalan yrityksen kanssa.
- käynnistänyt selvitykset koskien suomalaisten yritysten mahdollisuuksia itäisen Keski-Euroopan ja Persianlahden valtioiden markkinoilla.

kuva: Docrates Syöpäsairaala

FinlandCare-toimenpiteet 2013-2015

Terveysmatkailuhanketta tehostetaan ja kohdealuetta laajennetaan.

Hoivapalvelualan sekä alan laite- ja apuvälineyritysten kansainvälistymis- ja vientimahdollisuudet selvitetään ja kootaan yritysten kansainvälistymisverkosto.

Yhteistyössä alan toimijoiden kanssa selvitetään edellytykset perustaa pysyvä organisaatio ylläpitämään ja kehittämään FinlandCare -toimintaa hanketoiminnan päättymisen jälkeen. Selvityksen perusteella tehdään tarvittavat ratkaisut.

www.finlandcare.com

www.finlandcare.ru

HYVÄ-ohjelman yhteystiedot

Postiosoite:

Työ- ja elinkeinoministeriö

HYVÄ-ohjelma

PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelinvaihe: 029 506 0000

Virallinen sähköpostiosoite: kirjaamo@tem.fi

www.tem.fi/hyva